

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Munera, Munerum largitio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

Moneta, vid. v. *Cambium*.

Mora.

Vid. v. *Debitum*.

Non tenetur quis ad interesse damni, aut lucri cessandi ante moram, si de eo non sit pactum Syl. *mora qu. 4.* Obligatus ex delicto, semper est in mora, qui autem sine delicto, non potest, aut difficilè potest, aut alioqui causa justa acci- tur, putant quidam non esse in mora, adeoque non teneri ad interesse ratione moræ, nisi ex pacto, vel appositione pæ- conventionalis, tali tempore non resisteret, aut impotentia culpa ejus accidisset. Alii putant, qui non solvit tempore de- bito, etiam sine culpa in mora esse, quæ opinio Emman. Sa videtur mercatorum usu recepta. *Obligatus* Syl. *c. c. q. 1.*

Morosus non tenetur restituere, quando res apud domi- num peritura erat. Syl. *l. c. q. 4.* Fum, *vers. commodatum. n. 7.*

Mortis articulus.

Talis est, qui prudentis judicio videtur, & juxta quod- dam, cum quis febris continua laborat, aut est ætate contu- dus, aut iter facturum periculosum Syl. *vers. mors. n. 4.* Aug. *ibid. n. 6.* Nav. *in summ. c. 2. n. 8.* Nav. Syl. *confessio, t. n. 6.* Fum. *l. c. Suar. tom. 3. d. 69. sect. 3. col. 2.* articulum & periculum mor- tis pro eodem accipiunt, ut quis possit absolvi, Val. *tom. 4. d. 7. q. 19. p. 2.* cum Sot. *d. 18. q. 4. art.* alterum ab altero distin- guit, vid. *Absolutio.*

Munera, Munerum largitio.

Vid. v. *Religiosus.*

1. Clemens VIII. in Bulla XXVIII. quæ incipit *Religiosus*, ut votum paupertatis integrè servaretur, & bonis religio- num consuleretur, interdixit largitiones, seu donationes fieri, directè vel indirectè, in juncta tam largientibus, quam largitionem recipientibus, sive per se immediatè sive per alium, pœna unde sequitur, religiosum peccare contra *l. 1.*

am & votum, commodando vel mutuando aliquid alteri, animo illud amplius non repetendi, quia dicitur indirectè donare. Similiter religiosus vel monialis condonans con- sanguineo solutionem legati, vel alterius debiti, rea est vio- lationis Bullæ; hæc enim remissio censetur donatio. Reli- giosus tamen non peccat contra hanc constitutionem, dum licet volenti rem aliquam sibi vel monasterio tradere, vel legare, rogat ut illam tradat suo consanguineo. Non viola- tur quoque hæc constitutio mutuando, locando, commo- dando, aut vendendo etiam infimo pretio. *tom. I. de largitio- ne munerum disp. 3. punct. 1. n. 1. & seq.*

2. Secunda actio prohibita in hac Bulla Clementis VIII. est erogatio pecuniarum quovis modo in honorem alicui- us, etiam protectoris, benefactoris, vel ordinarii. Excipiun- tur tamen aliqui casus, in quibus licitum est regularibus aliquid largiri vel erogare, videlicet si fiat de consensu gene- ralis Capituli, vel de levioribus poculentis & esculentis, (modo non sint quotidiana,) & munusculis ad devotionem pertinentibus, vel de pecuniis quæ in divinum cultum ex- penduntur, vel de elemosynis ad sublevandas veras necessi- tates, vel de hospitalitate frugali præsertim erga pauperes & peregrinos. *ibid. n. 6. & seq.*

3. Omnes & singuli religiosi utriusque sexus, cujuscum- que gradus & dignitatis existant; imò etiam Capitula tam generalia quàm provincialia, ordo, conventus vel religio prohibentur munera largiri ex bonis ad monasterium perti- nentibus. Excipiuntur religiosi habentes beneficium Eccle- siasticum, aut certam quantitatem ad proprium usum assignatam à Prælato, de qua nullam rationem reddere debeant. Præterea non comprehenduntur in hac Bulla novitii, ter- tiarii, qui non militant in religione approbata; neque religio- si militares, neque Episcopi religiosi; secus dicendum de re- ligiosis Societatis Jesu (cùm sint verè religiosi, etiam si so- lum tria vota simplicia emiserint,) & de ejectis è monasterio, dum expendunt ad libitum bona quæ acquirunt; liberam enim habent dum vivunt hujusmodi bonorum administra- tionem, licet aliunde peccent prodigè & supervacaneè illa exponendo. *ibid. punct. 2. num. 1. & seq.*

4. Potestne quis remunerationis vice aliquid accipere à religioso? Potest de consensu legitimi Superioris, & modo munera accepta non excedant merita. *ibid. punct. 3. n. 2.*

5. Pœnæ, quibus afficiuntur qui munera capiunt à regularibus, sunt quod absolvi nequeant, nondum facta reali restitutione, obliganturque restituere ante illam iudicis sententiam. *ibid. punct. 4. num. 1. & 2.*

6. Religiosi largitionem facientes contra dispositionem Bullæ Clementis VIII, privantur dignitatibus, gradibus seu jure superioritatis & officiis: redduntur incapaces & inhabiles ad illa & alia in futurum obtinenda, sunt perpetuo infames, privantur voce activa & passiva, contra eos tamquam furti & simoniæ reos agi & procedi potest *ibid. punct. 5. num. 1.*

7. Quæres, utrum quantitas sufficiens ad peccatum mortale sufficiat ad incurrendas pœnas in hac Bulla Clementis VIII. contentas? Resp. eam quantitatem sufficere, quæ à legitimo Superiore taxata fuerit. *ibid. num. 6.*

8. Prælatus religionis non solum potest elemosynas facere de superfluis, aut de non superfluis conventus: verum etiam alias donationes pro ratione administrationis, ex causa quam vir prudens sufficientem existimaverit. Intelligitur modo aliud non ferat consuetudo, vel statuta religionis seu conventus circa quantitatem, modum & dependentiam à majori parte Capituli. Non potest tamen Prælatus religionis aliquid in ludos illicitos, aut in vanas causas expendere, nec aliquid testamento relinquere, quia non est dominus sed administrator bonorum monasterii. *ibid. punct. 6. num. 1. & seqq.*

9. Religiosus subditus non potest ulla elemosynas vel donationes facere absque Superioris licentia, & justa de causa. Per Superiorem intellige non solum Generalem aut Provincialem; verum etiam immediatum monasterii Superiorem, & etiam Abbatissam respectu suarum monialium, dummodo tamen Abbatissæ vel Priorissæ facultas restricta & limitata non fuerit ex consuetudine aut constitutionibus illius religionis, aut ex præcepto Superioris Prælati. *ibid. num. 6. & 7.*

10. Religiosi accipientes vel expedentes aliquid non petita expressa licentia, excusantur quoties in tali religione viget consuetudo illa accipiendi vel expendendi absque expressa licentia; tunc enim censetur adesse tacita voluntas & licentia Superioris per consuetudinem explicata, modo Superior non reclamet contra consuetudinem. Idem militat, quando religiosus aliquid accipit, vel expendit ad subveni-

venendum extremæ necessitati, propriæ aut alienæ: tunc enim non peccat mortaliter, quia Superior censetur consentire, & consensum præstare debet. *Ibid. num. 15. & 16.*

11. Religiosus qui extra monasterium ex debita licentia existit, potest præciso præcepto, vel consuetudine in contrarium aliquid largiri in remunerationem obsequiorum vel munerum acceptorum, potestque religiosus in claustris, vel extra claustrum vivens, habensque assignatam sibi certam quantitatem ad suam sustentationem, de illa honestè disponere ad suum libitum; sicut & absens à monasterio causa studiorum, vel negotiorum, vel peregrinationis, potest elemosynas & donationes facere juxta consuetudinem sui monasterii. Item Procuratores & Cellarii possunt elemosynas & donationes facere juxta quantitatem administrationis & consuetudinem. *Ibid. num. 17. 18. & 19.*

12. Monachus furans aliquid extraneo, potest restitutionem facere ex peculio, quod habet cum licentia disponendi, ut sibi placuerit. *Ibid. n. 20.*

13. Religiosus non peccat accipiendo vel distrahendo aliquid Superiore vidente & non contradicente, aut ex tacita voluntate illius, qui licentiam daret, si peteretur; etiamsi illi displiceat modus accipiendi. Item, emens grana benedicta, scuticas, & his similia de licentia Superioris, non peccat ea distribuendo sine nova licentia. Non tamen excusabitur religiosus, si rem acceperit, vel expenderit cum licentia per dolum obtenta, aut si expenderit in profanos usus, non potest prætextu tacitæ licentiæ excusari. *Ibid. num. 21.*

14. Religiosus, qui monasterii bona profanè expendit, seu insumpsit ad eos usus, ad quos licentiam non habebat, monasterioque damnum intulit, debet admonere recipientem ut restituat, si ex admonitione fructum sperat, nec gravis damni periculum timet. *Ib. n. 32. Item*

15. Religiosus, cui onus impositum fuerat conservandi bona monasterii, aut aliquorum usus concessus fuerat, ipse autem in iis conservandis debitam curam non adhibuit, ad restitutionem quoque obligandus est, si ex lata ipsius culpa res perierit, surripiatur, vel deterior fiat. *Ibid. num. 33.*

Mutilatio.

Vide v. Irregularitas.

Ff 5

Mutuum.